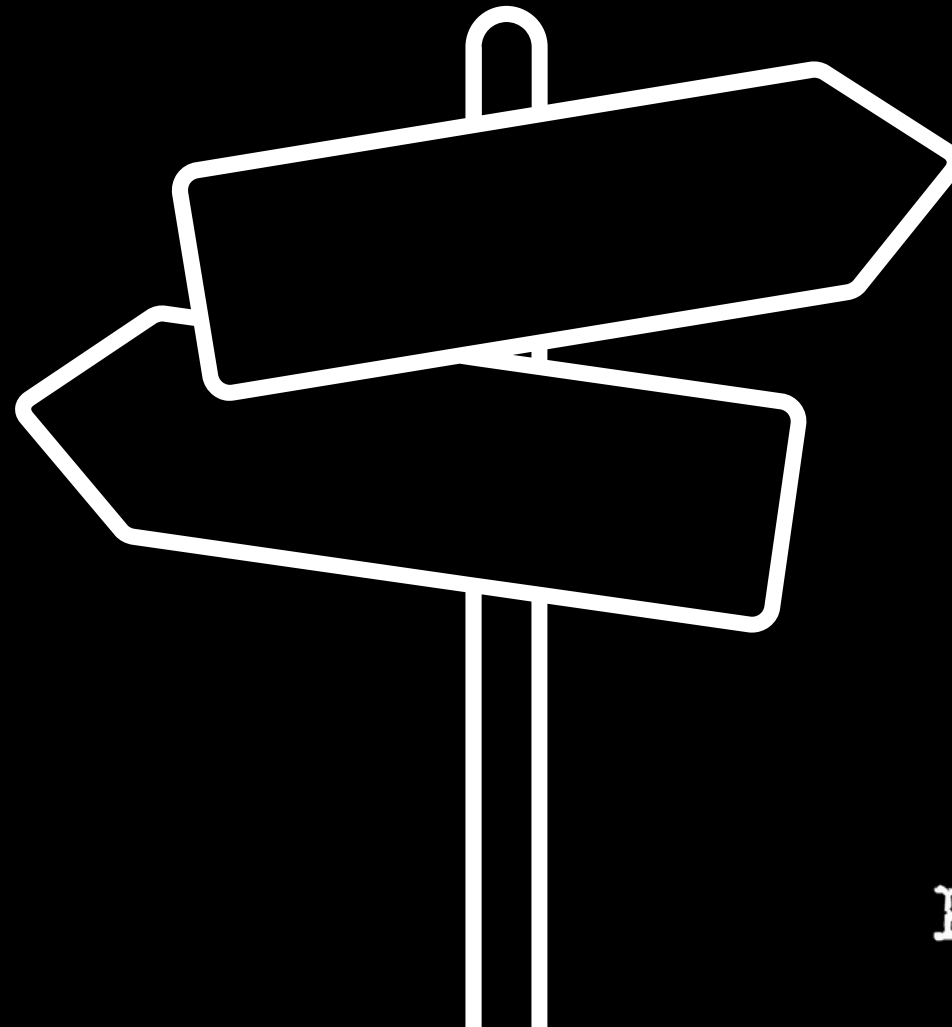

WEGWIJZER HYBRIDE STRAATWERELD

Partner in Crime

Wat is deze wegwijzer?

Deze wegwijzer is een hulpmiddel voor professionals die werkzaam zijn binnen het jeugdveiligheidsdomein. In dit document vind je verwijzingen naar bestaande kennis, tools en tips met betrekking tot de hybride straatwereld anno 2025.

Wat is die 'hybride straatwereld'?

Op basis van onderzoek weten we dat 'de straat' vandaag de dag niet zozeer gezien moet worden als een fysieke plek, maar veel meer als een **symbolische ruimte: een leef- en belevingswereld**. Deze wereld vormt een aantrekkelijke alternatieve context voor [risicojongeren](#), omdat zij hier meer kansen ervaren dan in andere delen van de samenleving. Jongeren die zich in meer of mindere mate tot deze context richten, noemen we **straatgeoriënteerd**.

Uit onderzoek blijkt dat de hedendaagse straat bovendien in grote mate vorm en invulling krijgt in het online domein; via smartphones en op platformen als Snapchat, Tiktok en Telegram. We verwijzen daarom naar deze straatwereld als een **hybride werkelijkheid**, een context waarin on- en offline dwars door elkaar heen lopen en in constante wisselwerking met elkaar verkeren.

De bereidheid en gereedheid tot het gebruik van geweld en het plegen van criminaliteit spelen in die straatwereld een belangrijke rol. Hoewel deze context daarmee veel overeenkomsten vertoont – en in sommige gevallen zelfs overlapt – met de wereld van de georganiseerde misdaad ('de onderwereld'), wordt uit onderzoek duidelijk dat beide werelden eigen dynamieken, activiteiten en gedragsverwachtingen kennen. Zo zijn straatgeoriënteerde jongeren vaak jonger, hebben hun delicten vaak een meer uitvoerend karakter en geldt criminaliteit voor hen over het algemeen niet als een alternatief voor werk binnen de reguliere arbeidseconomie.

Hoe gebruik je dit document?

Op de volgende pagina vind je verschillende thema's die samenhangen met de hedendaagse straatwereld. Als je op een van de zoekbalken klikt, kom je terecht op een pagina met externe links naar bestaande kennis, tools en tips over dit betreffende thema.

Als je rechts onderin op het huisje (🏠) klikt, keer je terug naar de pagina met thema's.

🔍 Straatreputaties ✕

🔍 Straattaal ✕

🔍 Drugsgelateerde criminaliteit ✕

🔍 Wapens ✕

🔍 F-game ✕

🔍 Rivaliserend groepsgedrag ✕

🔍 Drill ✕

Straatreputaties

De straatwereld kan worden gezien als een denkbeeldige ruimte waarbinnen spelers of groepen spelers strijden voor het verwerven van specifieke reputaties en die zich daardoor in een bepaalde hiërarchie tot elkaar verhouden.

Het claimen van deze straatreputaties gebeurt aan de hand van wat we de 'performance van straatidentiteit' noemen. Deze performance draait om het construeren en communiceren van een geloofwaardige rol van jongere van de straat. In de strijd om reputaties tonen straatgeoriënteerde jongeren zich tegelijk druk met het deconstrueren van de performances van andere spelers. Uiteindelijk is een straatreputatie een door andere spelers geloofde en bekrachtigde performance van straatidentiteit.

Jongline: Een handreiking over fenomenen, gevaren en kansen in de online leefwereld van jongeren (De Jong vanuit Actiecentrum Veiligheid en Zorg, 2023)

Handreiking rivaliserend groepsgedrag in een hybride werkelijkheid (van den Broek, de Jong & Moussaid, 2022)

"STRIJDERS": Een verkennend onderzoek naar de rol van meiden binnen de straatcultuur van Delfshaven (Van den Broek vanuit JOZ, 2022)

Deal With It: Drugscriminaliteit door de ogen van (ervaringsdeskundige) jongeren (NHVeilig, 2022)

Fragment Project Ismail: Drillrap (NPO, 2021)

#HOUHETSTRAAT: Straatcultuur op social media? (Roks & van den Broek, 2017)

Real Gangstas: Legitimacy, Reputation, and Violence in the Intergang Environment (Lauger, 2012)

Who You Claim: Performing Gang Identity in School and on the Streets (Garot, 2010)

Straattaal

Taal vertelt ons veel over de sociale context waarvan het een product is. Het doorgronden van de taal die zich ontwikkelt in interactie tussen straatgeoriënteerde jongeren is daarom essentieel om 'de straat' te begrijpen. Niet alleen omdat er een verhullende werking uitgaat van straattaal, maar ook omdat de manier waarop deze jongeren met elkaar communiceren ons leert over populaire thema's, dominante groepen en onderlinge verhoudingen binnen de bredere straatwereld.

Straattaal behelst niet alleen verbale communicatie, maar ook nadrukkelijk gebaren, symbolen en (digitale) beeldtaal.

Jongline: Een handreiking over fenomenen, gevaren en kansen in de online leefwereld van jongeren (De Jong vanuit Actiecentrum Veiligheid en Zorg, 2023)

Propaganda: Waarom het cringe is als oude mensen straattaal gebruiken (NPO, 2023)

Waar komt die Straattaal toch vandaan? (NPO, 2023)

Life At The Niteshop: Video essay over Slanguage & Identiteit (Concrete Blossom, 2022)

Smibanese woordenboek (Prof. Soortkill, 2019)

'Wash is dit normaal?' Het Hollands van de Marokkaanse Nederlander (van Maris, 2018)

Torrie van Mattie (2011) + Genesis: Hoe die torrie begon (2013) (Bijbel in straattaal door Daniël de Wolf)

Genius (Uitgeschreven songteksten met duiding)

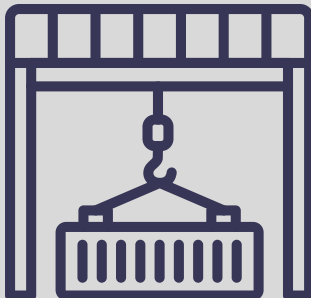
A Drill Dictionary (Britse straattaalwoordenlijst)

Drugsgelateerde criminaliteit

Straatgeoriënteerde jongeren zijn op verschillende manieren betrokken bij drugscriminaliteit. Het gaat hierbij niet alleen om het vervaardigen of verhandelen van verdovende middelen, maar ook om delicten als [uithalen](#) en het plaatsen van explosieven – regelmatig het gevolg van conflicten in het drugsmilieu. Doorgaans fungeren straatgeoriënteerde jongeren bij drugsgelateerde delicten als uitvoerders en niet zozeer als aanstuurders.

Bij zowel het [rekruteren](#) van jongeren als de [uitvoer](#) van drugsdelicten lijken social media een belangrijke rol te spelen.

Papi & Penoze: Aanslagen (NPO, 2025)

Via Snapchat of in nachtclubs: zo ronselen drugsdealers hun uithalers (Nieuwsuur, 2024)

Gepakt met een BOM in je tas (NOS, 2024)

Wie zijn de explosievenleggers in Rotterdam? (NRC, 2024)

Leskaart Status, erkenning en verleidingen van het snelle geld (Openbaar Ministerie & Diversion, 2023)

Jongline: Een handreiking over fenomenen, gevaren en kansen in de online leefwereld van jongeren (De Jong vanuit Actiecentrum Veiligheid en Zorg, 2023)

Waarom drugsdealers van Telegram houden (NOS, 2023)

Deal With It: Drugscriminaliteit door de ogen van (ervaringsdeskundige) jongeren (NHVeilig, 2022)

Laat je niet misleiden door afwijkende prijzen (Roks & Hendriksen, 2021)

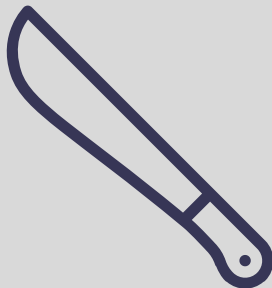

Wapens

Het uitstralen van een zekere bereidheid en gereedheid tot het gebruik van geweld speelt een belangrijke rol in de wereld van de straat.

Het bezit en het vertoon van vuur- en steekwapens kan bijdragen aan deze reputatie. Bovendien is het dreigen met en het gebruik van geweld 'op straat' veel meer genormaliseerd dan binnen andere delen van de samenleving.

Met deze kennis is het niet verwonderlijk dat straatgeoriënteerde jongeren op basis van onderzoek meer betrokken blijken bij wapens dan hun leeftijdsgenoten. Het is belangrijk te begrijpen hoe de relatie tussen de straat en wapens precies in elkaar steekt, om te kunnen komen tot succesvolle interventies.

Met wetenschap beter bewapend (NCSR, 2024)

WAPENHANDELAAR laat WAPEN zien | Undercover Sven (NPO, 2024)

Interventietool Wapens en Jongeren
(VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam, 2024)

Een scherpe blik op steekwapenproblematiek (Bureau Beke, 2024)

“Het is een probleem, maar niet voor mij” (Weerman, Roks, van den Broek & Willink, 2022)

Factsheet “Het is een probleem, maar niet voor mij”
(Weerman, Roks, van den Broek & Willink, 2022)

Leskaart Jongeren & Wapenbezit (Openbaar Ministerie & Diversion, 2021)

Podcast De Dag: Waarom jongeren met messen rondlopen (NPO Radio 1, 2021)

De waarheid over steken: [deel 1](#) | [deel 2](#) (NOS, 2019 & 2020)

F-game

F-game (of kortweg 'F') is een verzamelterm die door straatgeoriënteerde jongeren wordt gebruikt om te verwijzen naar verschillende vormen van digitale fraude. Waar straatcriminaliteit voorheen hoofdzakelijk bestond uit (offline) vermogens-, drugs- en geweldsdelicten, maken in de hybride straatwereld ook strafbare feiten als phishing en Whatsapp-, pinpas- of belfraude onderdeel uit van de 'economie van de straat'.

Straatgeoriënteerde jongeren zien 'F' als een aantrekkelijke vorm van criminaliteit omdat het relatief gemakkelijk is, er geen fysiek contact met slachtoffers plaatsvindt en de pakkans laag is.

Routekaart Samenwerken bij online jeugdcriminaliteit (Partner in Crime, NHVeilig & CCV, 2024)

Flowchart F-game (Politie, 2024)

Jongline: Een handreiking over fenomenen, gevaren en kansen in de online leefwereld van jongeren (De Jong vanuit Actiecentrum Veiligheid en Zorg, 2023)

Explainer: Geldezels (Politie, 2022)

Nederland Phishingland (Verlaan in podcastserie 'Ik Weet je Wachtwoord', 2022)

Mensen OPLICHTEN voor F-GAME | De waarheid over online fraude (NOS, 2022)

De Wereld van F-game (Parool Misdaadpodcast, 2022)

Naar een interventie tegen geldezels: Een experiment op Instagram (Schiks, Bekkers & Leukfeldt, 2021)

F-gamers die 'mapsen', 'swipen' en 'bonken': Een netnografisch onderzoek naar fraude en oplichting op Telegram Messenger (Roks & Monshouwer, 2020)

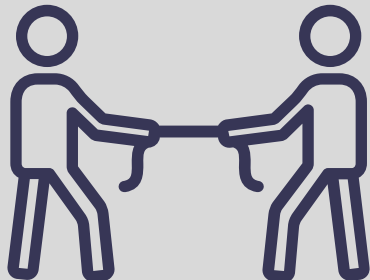

Rivaliserend groepsgedrag

Rivaliserend groepsgedrag is van alle tijden. Door de hybridisering van de straat kent dit fenomeen de afgelopen decennia echter wel andere dynamieken en verschijningsvormen dan voorheen.

Op basis van onderzoek blijken territorialiteit en rivaliteit onder straatgeoriënteerde jongeren in Nederland zelden te draaien om [turf](#), maar veel meer te worden ingegeven door een constante strijd om straatreputaties. Het doorgronden van de dynamieken en achtergronden van rivaliserend groepsgedrag in een hybride werkelijkheid is essentieel om te kunnen komen tot passende interventies.

Routekaart Samenwerken bij online jeugdcriminaliteit (Partner in Crime, NHVeilig & CCV, 2024)

Handreiking voor gemeenten voor online onderzoek bij het handhaven van de openbare orde (Ministerie BZK, 2023)

Handreiking rivaliserend groepsgedrag in een hybride werkelijkheid (van den Broek, de Jong & Moussaid, 2022)

Inspiratiedocument aanpak problematisch groepsgedrag in het digitale tijdperk (van den Broek & Roks, 2022)

Tijdslijn “Chat op het Net” (De Jong vanuit Actiecentrum Veiligheid en Zorg, 2022)

Dominantiestrijd en vernederingspel: een microsociologische analyse van jeugdgeweld (Weenink, 2016)

Young People and Territoriality in British Cities (Kintrea et al., 2008)

Dossier Online Aangejaagde Ordeverstoringen (CCV)

Drill

Drillmuziek is het jongste subgenre van straatrap. Hoewel de term 'driller' oorspronkelijk gold als synoniem voor drillrapper – iemand die drillmuziek maakt – gebruiken straatgeoriënteerde jongeren de term tegenwoordig vooral om te verwijzen naar leeftijdsgenoten die betrokken zijn bij rivaliserend groepsgedrag. Een driller is in hun ogen iemand die wapens draagt, anderen uitdaagt, zijn of haar wijk verdedigt en betrokken is bij geweld. Het vervaardigen van muziek is in die betekenis geen vereiste om 'driller' te zijn.

Het is belangrijk stil te staan bij de verschillende betekenissen die door actoren worden toegekend aan de term 'drill(er)'. Hoe dan ook lijkt drill te fungeren als eigentijds vehikel waarlangs straatgeoriënteerde jongeren hun (groeps)identiteit vormgeven.

Media zetten rap in verkeerd daglicht: “Muziek wordt gezien als de oorzaak van geweld” (EUR, 2024)

Handreiking rivaliserend groepsgedrag in een hybride werkelijkheid (van den Broek, de Jong & Moussaid, 2022)

Drillboekje voor professionals (de Jong, 2021)

Veroorzaakt drillrap dodelijke steekpartijen? (Robby Roks bij Universiteit van Nederland, 2021)

Cappen voor Clout? (Roks & van den Broek, 2020)

Ballad of the Bullet (Stuart, 2020)

Project Ismail: Drillrap (NPO, 2020)

Kleine jongens steken niet (Volkskrant, 2020)

A Drill Dictionary (Britse straattaalwoordenlijst)

U.K. Drill slang cheat sheet (Reddit-forumpagina over drillvocabulaire)

Colofon

Publicatie

Januari 2025

Auteurs

Jeroen van den Broek & Joran de Jong

Website

www.partnerincrime.nl

Contact

info@partnerincrime.nl